

به کجای این شب تیره بیاویزم قبابی ژنده خود را؟

انتظار: فاجعه ای انسانی که تار و پود فرد را ثانیه به ثانیه از هم می برد.

گفتگویی با سه تن از پناهجویان ایرانی و افغان اعتصاب کننده در مقابل مقر UN "وان" ترکیه

گزارشی از فرح شیلاندی

سوم آوریل 2011

به دلیل موقعیت حساس جغرافیایی و قرار داشتن ترکیه میان اروپا، خاورمیانه، آسیا و آفریقا، میلیون ها نفر به دلایل اقتصادی یا فرار از مشکلات و مخاطرات سیاسی کشور خود، به ترکیه سفر می کنند. گاهی نیز به صورت غیرقانونی از این کشور عبور کرده یا در آن اقامت می کنند.

ترکیه در سال 1951 "کنوانسیون پناهندگی" را امضاء کرد. دولت ترکیه بنابر موقعیت خود به عنوان کاندید عضویت در اتحادیه اروپا (EU) متعهد به هماهنگ کردن قوانین خود با قوانین پناهنده پذیری اتحادیه اروپا و مسائل مربوط به آن مانند مهاجرت، مدیریت مرزی و اصلاحات قضایی است.

2011 UNHCR planning figures for Turkey					
TYPE OF POPULATION	ORIGIN	JAN 2011		DEC 2011	
		TOTAL IN COUNTRY	OF WHOM ASSISTED BY UNHCR	TOTAL IN COUNTRY	OF WHOM ASSISTED BY UNHCR
Refugees	Islamic Rep. of Iran	3,000	3,000	4,800	4,800
	Iraq	6,600	6,600	6,700	6,700
	Afghanistan	2,200	2,200	3,300	3,300
	Various	2,200	2,200	2,100	2,100
Asylum-seekers	Islamic Rep. of Iran	1,800	1,800	3,000	3,000
	Iraq	1,700	1,700	300	300
	Afghanistan	2,500	2,500	2,000	2,000
	Various	1,800	1,800	1,700	1,700
Returnees (refugees)	Turkey	500	500	500	500
IDPs	Turkey	964,000	0	964,000	0
Stateless	Stateless	5,000	0	5,000	0
Total		991,300	22,300	993,400	24,400

جدول مقابل، آماری از پناهندگان و پناهجویان ملیت های گوناگون در سال 2011 را که در حال حاضر در ترکیه زندگی می کنند، نشان می دهد. این آمار از وب سایت کمیساریای عالی پناهندگان UN گرفته شده است.

طبق این آمار، ایران پس از کشور جنگزده عراق، بیشترین تعداد پناهجو در ترکیه را داراست.

کمیساریای عالی پناهندگان

(UNHCR) موظف به بررسی پرونده پناهجویان غیروپایی است. این کمیساریا، وضعیت پناهندگی فرد را طبق قوانین خود تعیین می کند و راه حل های پایدار برای اسکان کسانی می یابد که به حمایت بین المللی نیاز دارند. این سازمان مسئولیت دارد مدت زمان انتظار از زمان درخواست پناهندگی تا اعلام تصمیم نهایی را تا حد ممکن کاهش دهد.

طبق قوانین UN "پناهجویانی که از UN جواب قبولی می گیرند ممکن است به مدت 15 ماه یا کمی بیشتر منتظر بمانند تا فرصت اسکان¹" در کشوری امن برای آنان یافت شود. یکی از وظایف UN آن است که پناهجویان را در اسرع وقت و

در زیر توجه شما را به گفتگوی تلفنی که با سه تن از اعتصاب کنندگان در شهر "وان" ترکیه صورت گرفته است جلب می کنم.

پوریا

1. تعداد کسانی که همراه با شما اعتصاب غذا کرده اند چند نفر است و چه مدت است که دست به اعتصاب غذا زده اید؟

ما هفت نفر هستیم: شش نفر ایرانی و یک خانم افغان که دو فرزند دارد و فرزندان ایشان در طی روز در کنار این خانم هستند اما شب به محل سکونت خود برمی گردند. امروز سوم آوریل، ششمین روز اعتصاب غذای ما است. ما از روز

بیست و نهم مارس اعتصاب خود را آغاز کردیم.

2. محل اعتصاب غذای شما کجاست؟

ما روبه روی دفتر UN در شهر وان چادر زده ایم.

3. خود شما چه مدت است که از UN جواب قبولی گرفته و در انتظار انتقال به کشور امن هستید؟

دقیقا دو سال و شش ماه است که من جواب قبولی خود را از UN دریافت کرده ام.

4. حداکثر زمانی که اعتصاب کنندگان شهر وان قبولی گرفته اند و در انتظار انتقال به کشور دوم بسر می برند، چه

مدت است؟

بین دو تا چهار سال.

5. شما فکر می کنید چه دلیلی دارد که در این مدت و پس از دریافت قبولی هنوز شما را به کشور امنی انتقال نداده اند؟

پس از دریافت قبولی، UN پرونده شخص را به کشورهای پناهنده پذیر می فرستد، مثلاً پرونده من به کشور سوئد فرستاده شد، بعد به من اطلاع دادند که این پرونده پس گرفته شد. به این معنی که این کشور پرونده مرا بررسی نکرده است. بعد از آن به کانادا فرستاده و باز هم پس گرفته شد یعنی اینکه پرونده به دست این کشور هم نرسیده است. دلیل اصلی این مدت انتظار به عقیده من کم کاری خود UN است.

6. آیا تاکنون از UN توضیحی برای این مدت طولانی انتظار درخواست کرده اید؟
از روزی که قبولی دریافت کرده ایم حداقل هفته ای یکبار به UN مراجعه کرده و پاسخ خواسته ایم و حتی یکبار هم پای صحبت ما ننشسته اند و هیچ دلیل قانع کننده ای به ما نداده اند. فقط می گویند که تقصیر کشورهاست.
ما 20 روز پیش از اعتصاب غذا به UN اطلاع دادیم که در صورت عدم دریافت پاسخ از UN دست به اعتصاب غذا خواهیم زد و در این مدت شش روز فقط یک بار رئیس UN اینجا آمد و با بی توجهی گفت "کاری از دست من بر نمی آید." تا امروز که هیئتی از آنکارا فرستادند. این هیئت گفت "به دلیل اینکه صدای شما به دنیا رسیده است ما از آنکارا به اینجا آمده ایم. مدتی به ما وقت بدهید تا بتوانیم پرونده های شما را بررسی کنیم." ما هم گفتیم که دیگر هیچ اعتمادی به این سازمان نداریم چراکه این سازمان مسبب مشکلات ماست و اینکه این مدت طولانی بدون رسیدگی در ترکیه مانده ایم. خلاصه اینکه صحبت های ما با این هیئت به نتیجه ای نرسید و ما باز هم به اعتصاب خود ادامه می دهیم.

7. تا چه مدت قصد دارید به اعتصاب غذای خود ادامه دهید؟
تا وقتی که پاسخ قانع کننده ای به ما بدهند یعنی اینکه پرونده ما را به کشوری بدهند و آن کشور هم پذیرش ما را تایید کند. تا آن زمان، ما به اعتصاب غذای خود ادامه می دهیم.

ثریا از افغانستان

من ثریا هستم، یک زن افغان و حدود سه سال است که با دو فرزندم (که یکی پنج و دیگری یازده ساله است) در ترکیه هستیم. دو سال است که از UN قبولی گرفته ام.

1. در این مدت برای شما توضیح داده اند که چرا پس از دو سال هنوز شما به کشور امنی انتقال نداده اند؟
یک بار امریکا پرونده ما را گرفت اما پاسخ بی اساس و غیرقابل قبولی به من داد. از من طلاقنامه خواستند اما من که با دو فرزندم از دست شوهرم فرار کرده و به اینجا پناه آورده ام طلاقنامه ندارم که به آنها بدهم به همین دلیل پذیرش ما را رد کرد.

2. فرزندان شما در این اعتصاب در کنار شما هستند؟

بچه ها در طی روز با من هستند اما شب به دلیل سردی هوا به خانه می روند.

3. شرایط زندگی شما و فرزندان شما در ترکیه چگونه است؟

در توضیح شرایط فقط می توانم بگویم کار به استخوانم رسیده است که امروز اینجا هستم و به خاطر بچه هایم از خود گذشتگی می کنم. من و بچه هایم بسیاری شبها بدون غذا می خوابیم. شرایط زندگی ما خیلی سخت است اما کسی نیست که به داد ما برسد و به ما کمک کند.

4. آیا UN محلی برای زندگی به شما و فرزندان شما داده است؟ چه کمک هایی UN به شما می کند؟

نه UN هیچگونه کمکی در ارتباط با مسکن به ما نمی کند. من خودم کار می کنم، خانه مردم را نظافت می کنم و درآمد بسیار ناچیزی دارم که با آن جایی را اجاره کرده ام و هزینه های اجاره مسکن، آب و برق و خورد و خوراک خود و بچه هایم را به سختی تامین می کنم. تنها کمکی که این سازمان می کند این است که 190 لیر ترکیه در ماه به من می دهد که حتی اجاره مسکن را هم نمی توانم با آن پرداخت کنم.

5. برای بچه ها هم UN هیچ هزینه ای پرداخت نمی کند؟

هیچ هزینه ای برای بچه های من پرداخت نمی کند. بچه های من نسل سوخته افغان هستند. من همه رنج اورگی و دوری و خطرات آن را فقط به خاطر بچه هایم تحمل می کنم و گرنه می توانستم مثل بقیه زنان همشهری و هموطن خود در افغانستان بمانم و خود را بسوزم و نابود شوم. من فقط بخاطر بچه هام اینجا هستم. الان هم تنها چیزی که از مسئولان UN می خواهم، حمایت است. من را به کشور امنی بفرستند و از بچه هایم حمایت کنند. من نمی خواهم از نظر مادی به من کمک کنند. من هر جا باشم مثل همینجا کار می کنم.

سعدی

1. چه مدت است که قبولی UN را دریافت کرده اید؟

من در هفدهم ماه نهم سال 2008 از UN قبولی گرفته ام و تا الان منتظر هستم تا به کشور امنی انتقال داده بشوم.

2. در این مدت مسئولان UN چه توضیحی درباره عدم انتقال شما به کشور دوم داده اند؟

این سوالی بوده که بارها و بارها از مسئولان UN پرسیده ام، تنها جوابی که داده اند این است که "باید صبر کنید و هیچ کاری از دست ما بر نمی آید".

3. خود شما چه دلیلی برای این مسئله می دانید؟

ایکاش دلیل آن را می دانستم. من بارها از مسئولان پرسیده ام تا پرونده مرا به کشوری ندهید چطور آن کشور از وجود من مطلع می شود؟ اما جواب قانع کننده ای نگرفته ام و تنها دلیل آن را کم کاری UN می دانم.

4. بین اعتصاب کنندگان کسانی هستند که وضعیت جسمی وخیمی داشته باشند؟

وضعیت جسمی همه ما وخیم است و در این شش روز هر کدام از ما چندین کیلو وزن کم کرده ایم. مثلاً یکی از اعتصاب کنندگان باید داروهایی را تزریق کند و همین الان یکی از آمپول های خود را تزریق کرد. آقای حمزه حمزه ای دو روز در آی سی یو بستری شد که پزشکان گفتند هر آن احتمال دارد سکنه قلبی کند. تنها خواهش ما از همه دوستان این است که همانطور که تا امروز از هیچ کمکی دریغ نکرده اند، باز هم به ما کمک کنند تا هرچه زودتر از این جهنمی که برای ما ساخته اند نجات پیدا کنیم.

5. وضعیت زندگی و محل سکونت شما در ترکیه چگونه است؟

وضعیت ما به قدری دشوار است که حتی دوش گرفتن که برای مردم امری ساده و روزمره است برای ما یک آرزوست. ما باید برای یک دوش گرفتن ساده به هتلی برویم تا بتوانیم زیر دوش حمام کنیم. این یکی از کوچکترین مشکلات ماست.

6. پس UN در این مدت از نظر هزینه های زندگی و تهیه مسکن هیچ حمایتی از شما نمی کند؟

هیچگاه هیچ حمایتی نکرده است. حتی از نظر مراقبت های بهداشتی و درمانی نیز ما در مضیقه کامل بسر می بریم. مثلاً خود من دچار زانو درد شدید شدم که نمی توانستم راه بروم. به UN مراجعه و درخواست کمک کردم تا بتوانم برای درمان به دکتر مراجعه کنم. به من گفتند "برو دکتر، هزینه ها را پرداخت کن، بعد فاکتور را بیاور تا هزینه آن را به شما پرداخت کنیم." دو هفته طول کشید تا توانستم مبلغی جور کنم و به دکتر بروم. بعد که به UN مراجعه کردم گفتند "الان دیر شده و ایکاش زودتر می آمدی." مثلاً یکی دیگر از دوستان من نیاز شدید مالی داشت و به UN مراجعه کرد. از او پرسیدند "نان خشک در خانه داری؟" جواب داده که بله. گفته اند "خب، شما مشمول کمک مالی نمی شوید همان نان خشک برای زنده ماندن کافی است."

نگاهی به وضعیت مسکن، کار، و سلامت جسمانی پناهجویان در ترکیه نشان می دهد که حتی قبولی UN نیز نمی تواند شرایط زندگی هموطنان ما و سایر پناهجویان ملیت های گوناگون را از خطر، اضطراب، فقر و تهدیدهای جانی و روانی برهاند. این پناهجویان که هیچ سرپناهی ندارند، برای تامین هزینه های زندگی خود مجبور به انجام کار سخت با درآمد بسیار ناچیز می شوند که حتی کفاف هزینه های روزانه خود و فرزندانشان را هم نمی کند. کدام سازمان حقوق بشری مسئول رسیدگی به وضعیت زندگی پناهجویان در سراسر جهان به ویژه در ترکیه است؟ روشن است که همه نهادها و

منابع

1. <http://www.unhcr.org/cgi-bin/txis/vtx/page?page=49e48e0fa7f>